

Anna Černá I. B

ZÁJEZD DO OSVĚTIMI

20. – 21. října 2013

„Někdy i žít je statečným činem.“

Anna Černá I. B

Okolo šesté hodiny ranní jsme se, my studenti z různých tříd berounského gymnázia s doprovodem paních profesorek Moravanské a Štěpničkové, sešli před školou. Když jsme nasedli do autobusu, tak skoro všichni usnuli, cesta byla dlouhá, ale utekla nám velmi rychle. Ani jsme se nenadáli a dorazili až do moravského města Olomouce.

Olomouc

Vždy patřila mezi nejvýznamnější královská města v českých zemích. Díky své výhodné poloze, starobylé univerzitě, duchovním, kulturním a řemeslným tradicím byla po dlouhá staletí přirozeným centrem Moravy, které lákalo umělce, vzdělance a obchodníky. Nyní zde žije okolo 100 000 obyvatel, což z ní činí 6. největší město v ČR, ale zároveň je po Praze druhou největší památkovou rezervací.

Chvíli nám trvalo, než se naše zdřevěnělé nohy rozešly, naštěstí jsme se odebraly do nedalekého Arcibiskupského paláce, kde jsme měli prohlídku s průvodcem.

Arcibiskupský palác

Je v pořadí již čtvrtou rezidencí olomouckých biskupů a byl postaven jako původně renesanční palác biskupem Stanislavem Thurzem. Byl zdevastován v průběhu třicetileté války. Až biskup Karel II. z Lichtenštejna-Kastelkornu započal roku 1664 jeho barokní obnovu. Svou dnešní podobu i výzdobu dostal palác po požáru roku 1904, kdy byl na popud kardinála Bauera restaurován a částečně přestavěn. Je sídlem úřadů olomouckého arcibiskupství, avšak arcibiskup v něm již nebydlí. Po důkladné rekonstrukci byl palác na jaře roku 2011 zpřístupněn veřejnosti jako prohlídkový objekt.

Díky našemu nabitému programu jsme hned po skončení výkladu nasedli do autobusu a vyrazili do Ostravy.

Ostrava

Je rozlohou i v pořadí počtu obyvatel třetím největším městem České republiky.

Pojmenována je podle řeky Ostravice, která město rozděluje na moravskou a slezskou část.

Proti jiným regionům se liší určitými zvláštnostmi, způsobenými vysokou koncentrací průmyslu, který velmi znečišťuje životní prostředí, a specifickými podmínkami Ostravské pánve. Díky tomu zde panuje klima s horkými, vlhkými léty a mírnými zimami.

Další naší zastávkou bylo **Hornické muzeum**

Muzeum začalo vznikat ještě v závěrečné fázi provozu dolu od roku 1987. Zpočátku bylo jeho úkolem zachraňovat a shromažďovat důlní techniku, dokumenty a fotografie související s těžbou černého uhlí na Ostravsku. Veřejnosti byla podzemní expozice zpřístupněna až roku 1993.

Důl byl založen kapitulou olomouckého arcibiskupství. Štolováním se zde těžilo uhlí od roku 1782, roku 1835 se přešlo na hlubinné dobývání. Jedná se tedy o nejstarší hlubinný uhelný důl na Ostravsku.

Byl to velký zážitek. Nejen že jsme si zkusili prolézání nácvikové konstrukce záchranářů, kterou i přes její náročnost zdolali skoro všichni, ale také jsme měli možnost podívat se do šachty. Spustili nás tam v těžní kleci. Cesta dolů je sice dlouhá jen několik málo metrů, přesto nám umožnila udělat si představu o tom, jakým způsobem se horníci dostávali za práci každý den. Milou společnost nám dělal bývalý zaměstnanec v těchto dolech a současný průvodce Horst Breitkopf. Velmi jsme se v jeho společnosti nasmáli a závěr prohlídky ukončili svezením se vláčkem, který převážel zdejší horníky.

Schylovalo se k třetí hodině odpolední a my vyrazili po turistické stezce zdolat blízký vrch Landek, na kterém stála rozhledna. Byla to krásná procházka, ale výhled, který tvořilo panorama komínů, už tak hezký nebyl.

Landek

Asi před 25 tisíci lety měli na tomto vrchu svá tábořiště lovci mamutů, což dokládají četné archeologické nálezy. Nejvýznamnějším objevem byla v roce 1953 nalezená 48 mm vysoká soška, torzo ženské postavy z krevele, kterému se říká Petřkovická venuše. Archeologové našli důkazy o tom, že pravěcí lovci používali uhlí. Jde o první doložené použití černého uhlí na světě.

Petřkovická venuše

Severní úbočí kopce se mírně svažuje do okolní krajiny, kdežto jižní a jihovýchodní svah prudce spadá do údolí Odry. Právě zde se vlivem eroze odhalil unikátní geologický profil s karbonskými vrstvami a vystupujícími uhelnými slojemi.

Po čtvrté hodině jsme přijeli do Havířova.

Havířov

Nachází se 11 km jihovýchodně od Ostravy na řece Lučině. Havířov je největší město v ČR, které nebylo okresní ani krajské, zároveň je i nejmladší město České republiky, vzniklo 4. prosince 1955.

Chvíli nám trvalo, než jsme našli Kotulovu dřevěnku, která se stala dalším bodem našeho programu.

Kotulova dřevěnka

Patří k nejstarším roubeným lidovým stavbám na Těšínsku. Byla postavena v roce 1781 a je posledním dokladem původní zástavby na území dnešního Havířova. Vevnitř nalezneme celou řadu keramických výrobků. Zděná stodola s chlévem je objektem mnohem mladším než chalupa, ve které najdeme tehdejší zemědělská nářadí.

Moc milá paní nás provedla, a dokonce nám ukázala šrotování obilí v malém mlýnku, který sice již byl připojen k elektrickému motůrku, ale díky tomu jsme ihned získali mouku.

V Havířově jsme ještě doplnili zásoby potravin a pití v Kaufland.

Okolo sedmé jsme se dostali do Karviné.

Karviná

Nachází se 18 km východně od Ostravy na řece Olši. Žije zde téměř 60 tisíc obyvatel, z nichž 8,5 % obyvatel se hlásilo ke slovenské národnosti a 8 % obyvatel k polské národnosti. Některé části města se také potýkají s důsledky hlubinné těžby uhlí, zejména s poddolováním, které narušuje statiku budov, z nichž řada musela být opuštěna a stržena.

V Karviné jsme zabloudili a nemohli najít naši poslední zastávku tohoto dne, a to šikmý kostel. I přes malé zpoždění jsme ho našli a zde nás provedl pan kostelník.

Kostel

Kostel se nachází v místech, kde bylo dřív jedno z center staré Karviné. Je jedinečný svým nakloněním o 6,8 stupně a propadnutím o 37 metrů v důsledku těžby. Byl postaven roku 1736 v barokním slohu. V letech 1994-1995 proběhla generální oprava a zajištění objektu a kostel se tak znovu zaskvěl v plné kráse a dále slouží církvi.

Byla to nádhera, vystupoval ze tmy jak polárka ze všech hvězd. Avšak uvnitř máte pocit, že sjedete z jedné strany na druhou, což nebylo zas tak příjemné, dokonce se pár lidem z naší školy udělalo špatně.

Den jsme ukončili písničkou Halellujah, která se rozléhala celým kostelem.

Přejeli jsme do Hostince v Zátocce, kde na nás čekala teplá večere. Ubytovali jsme se do velmi pěkně zařízených pokojů a padli únavou.

Všichni jsme byli mile překvapeni, že jsme se sešli v plném počtu v sedm hodin na snídani, jelikož to nikdo nečekal. Až cestou k autobusu jsme si všimla nádherné přehrady, kterou jsme měli celou noc v zádech, jelikož za večerního šera nebyla vidět.

Cestou do Polska, jsme se dívali na film „Pianista“. Jedná se o příběh židovské rodiny za druhé světové války, už ten naháněl hrůzu, a to jsme ještě nedorazili do Osvětimi.

Kvůli lehkému zdržení na frekventované dálnici jsme dorazili do Krakova až po jedenácté hodině. Paní profesorka nám řekla pověst o založení města, díky které se všichni probrali.

Pověst

Legenda praví o sedmihlavém drakovi, který zotročoval celé město. Jednoho dne se našel hrdina, který se rozhodl, že zlého draka přemůže. Byl to král Krak, který zabil draka Istí. Dal mu k snědku ovčí kožešinu naplněnou sírou. Drak se domníval, že jde o ovci, a tak se do kožešiny s chutí pustil. Poté dostal tak velkou žízeň, že vypil spoustu vody a nakonec pukl. Král Krak pak založil město Krakov.

Krakov

Je nejatraktivnější a nejnavštěvovanější město Polska, zároveň se svým tři čtvrtě milionu obyvatel je druhé nejlidnatější polské město. Je považován za hlavní město jejich kultury, také je jedním z nejdůležitějších polských turistických center s cennými památkami z různých epoch. V Krakově se nachází více než 6 tisíc historických objektů.

Dostali jsme mapu, stanovil se čas odjezdu a my dostali rozchod. Bylo smutné, že většina hledala pouze směnárnu a posléze nejbližší Fast food. Naše malá skupinka vyrazila nejdříve směrem k hradu, kde jsme navštívili Wavelskou katedrálu. Byla krásná, ale nedosahuje imponantnosti Katedrále svatého Víta.

Wavel

Tyčí se nad řekou Vislou. Byl postaven v 10. století a následně přestavován v 16. století. Je především komplexem hradních budov, katedrály a královské zahrady, dokonce jej najdeme na Seznamu světového dědictví UNESCO. Mezi zajímavosti zařazujeme i tu, že v době meziválečného polského státu byl hrad povýšen na oficiální sídlo prezidenta republiky.

Wavelská katedrála

Gotická bazilika vždy sloužila jako korunovační místo polských králů. Jsou zde hrobky členů polských královských rodin, biskupů a svatých. Katedrála je obklopena třemi věžemi. V severní Zikmundově věži visí známý Zikmundův zvon, který je největší v Polsku.

Kvůli nedostatku času jsme se museli rozhodnout mezi prohlídkou hlavního náměstí a židovské čtvrti. My jsme zvolili druhou možnost, tudíž židovskou čtvrť zvanou Kazimierz.

Kazimierz

Kazimierz je místem, kde se prolínají židovské a křesťanské tradice. Bývalý Kazimierz se dělil na část křesťanskou a židovskou. Mezi různými památkami zde najdeme Starou synagogu, která je nejstarší zchovalá synagoga v Polsku. Byla postavena v 15. století v pozdně gotickém slohu. Ze čtvrti Kazimierz číší historie a především úcta k židovské kultuře.

Jsem ráda, že jsme ji vybrali, protože jsme si dokázala lépe představit způsob života Židů před zajetím.

Už nás nečekalo nic přívětivého, jeli jsme nejkratší cestou do Osvětimi. Překvapilo mě, že v takové blízkosti koncentračních táborů jsou rodinné domky s úplným zapomenutím na minulost.

Po příjezdu jsme byli rozděleni do dvou skupin s tím, že každá měla svoji vlastní polskou průvodkyni, která trochu uměla česky.

*Vstoupili jsme do **Auschwitzu I** známou bránou s nápisem "Arbeit macht frei" (práce dává svobodu). Mnoho lidí si ji fotografovalo, já z Osvětimi nemám jedinou fotku, přišlo mi to jako neúcta k tomu všemu utrpení, co zde lidé zažívali. Tímto vchodem denně procházely tisíce vězňů, které čekala jenom zničující práce. Večer, když se vysílení vraceli a nesli těla těch, co zemřeli, hrál u ní orchestr, který musel vzbuzovat pouze výsměch.*

V tehdejších ubikacích jsou zřízeny expozice s fotkami, pozůstalými věcmi, ale nachází se zde i místnost plná, od podlahy až ke stropu, lidských vlasů.

Na prvních laťkách tyranů stojí „Anděl smrti“ Josef Mengele, viděli jsme ukázky jeho netvoření lidí, kteří pro něj byli méně než hmyz.

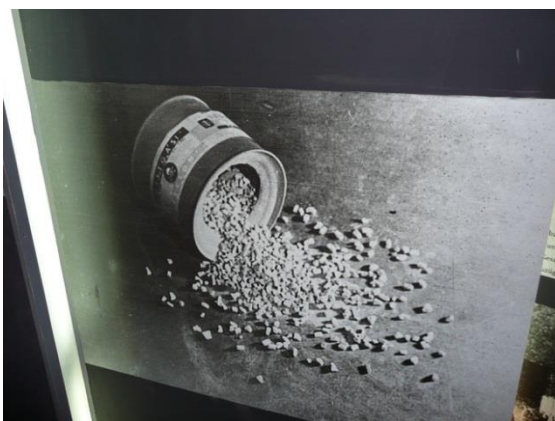
Josef Mengele

Narodil se 16. března 1911. Ve chvíli, kdy dorazil Mengele do Osvětimi, bylo v táboře umístěno skoro 140 000 lidí. Hned od počátku se odlišoval od ostatních táborových „lékařů“. Byl jedním z prvních lidí, které noví vězni na rampě viděli. Byl vždy skvěle upraven a proslul svou lhostejností a povýšeností, s jakou vždy rozhodoval o životě a smrti. Velmi se pak zajímal o lidi s určitými tělesnými anomáliemi a také o dvojčata, na kterých prováděl pokusy. Prováděl mučivé chirurgické zákroky, většinou bez anestetik. Je nespravedlivé, že tento lidský netvor se dožil 68 let a zemřel až 34 let po válce, jelikož nebyl nikdy chycen a trestán.

Nemůžu použít slovo nejhorší, ale srdce mi bylo třikrát rychleji v **bloku číslo 11**. Ten sloužil jako ústřední vězení tábora. Přemísťovali se sem zajatci podezřívající se z útěku, způsobující vzpoury nebo pouze navazovali kontakt s vnějším světem. Byli podrobena brutálnímu výslechu, který většinou končil rozsudkem smrti, jež byl proveden zastřelením či oběšením, nebo zavřením do tmavé cely a úplným vyhladověním. Mnoho vězňů, ze strachu tohoto mučení, volilo sebevraždu, a to skočením do vysoce nabitého elektrického plotu, který zaručoval rychlou smrt. Lidé zde, ani nebyli zapsáni pod svým jménem, byly jim uděleny čísla, která byla pouze škrtnuta, když zemřeli.

Poslední místem, do kterého jsme v prvním táboře vstoupili, byla **plynová komora**, jež také byla vůbec první plynovou komorou v komplexu Auschwitz. Uvnitř budovy mohlo být zavražděno i několik stovek lidí najednou. Zde je příslušníci německé armády zabíjeli pomocí **Cyklonu B**, to byly vlastně kapsle, které se při kontaktu se vzduchem a vlhkostí měnily v jedovatý plyn, který způsoboval špinavou smrt, při které krvácelo z nosu, uší, úst a mohla trvat i několik minut.

Cyklon B

Po prvním otřesném zážitku nás čekalo přemístění do druhého tábora **Auschwitz II.**

Tento tábor byl největším vyhlazovacím táborem za 2. světové války vůbec. Zemřelo zde nejméně 1,1 milionu lidí.

Největšího počtu Židů, usmrčených během jednoho dne, bylo dosaženo v létě 1944. Stalo se tak během transportů z Maďarska, kdy dorazilo 5 plných vlaků. Toho dne našlo v plynových komorách tábora smrt okolo 9000 Židů.

Bylo strašné vidět koleje, po kterých přijížděli dennodenně vlaky lidí odkázaných na tak úmorný konec.

Pokračovali jsme do středu tábora, kde byl **památník**, připomínající celému světu odporost nacistického režimu a utrpení miliónů lidí z celé Evropy. Najdeme ho zde i v češtině.

Dále jsme se šli podívat do tehdejší **ubikace žen**. Na třípatrových postelích na každém stupni spalo až 5 žen, nemluvě o tom že spaly také, v lepším případě, na zemi, či venku. V zimě, jak ženy, tak muži, měli na sobě tenoučkou uniformu, ve které přečkávali i ty nejhorší mrazy.

Když došlo na dotaz s toaletami, šli jsme se podívat. Měla jsem představu něco na způsobu samostatných kadibudek, ale ihned jsem byla vyvedena z omylu. Vstoupili jsme do stodoly, kde byly na dlouhé kamenné desce vedle sebe otvory, do kterých lidé vykonávali svou potřebu pod dohledem Němců.

Prohlídku Osvětimi jsme ukončili vystoupaním na věž, která stojí nad vstupní bránou. Zde Němci hlídali například útěky, jelikož je zde vidět skoro do celého tábora.

Podle dostupných pramenů se za dobu od založení po likvidaci tábora pokusilo o útěk přibližně 800 osob, z tohoto počtu bylo 144 útěků úspěšných, zbytek byl zatčen a odvezen zpátky do tábora, kde byli ihned usmrceni, či brutálně mučeni.

Jsem ráda, že jsme Osvětim navštívili, jelikož si člověk uvědomí, jaké má štěstí, že žije svobodný život. Na základní škole jsme měli tu čest a navštívil nás pan Wágner, který strávil své dětství v Terezíně, odkud byl právě zavezen do Osvětimi. Je otřesné, když známe lidské svědectví a někteří lidé tvrdí, že je to výmysl židobolševiků, že žádné koncentrační tábory, plynové komory a krematoria nikdy neexistovaly. Vyjádřit takovou neúctu k lidskému utrpení mi přijde nejen jako nemorální hyenismus, ale i jako trestný čin.

Cesta zpátky domů byla dlouhá, vyjžděli jsme po půl šesté a návrat byl až po druhé hodině ranní. Ještě před odjezdem jsem rodiče obeznámila s tím, že přijedeme před jednou hodinou, s tím, že jim dám vědět, ale po desáté hodině jsem usnula, a když těsně před příjezdem mě probudil potlesk, byli jsme už v Loděnicích. Na telefonu jsem měla 12 nepřijatých hovorů od tatky, který už čekal před školou 2 hodiny, ale nezlobil se. Jen se vtipně zeptal, kdy zase pojedeme na nějaký výlet a vyrazili jsme směrem k domovu.